
REDACTIONEEL

Wanneer je ouder wordt, begint het vergeten. Wanneer je jong bent moet je leren te onthouden. Ergens gaan onthouden en vergeten in elkaar over en wat van belang is, zal blijven om zich verder te ontwikkelen. Zo ook met het sociaal psychiatrisch werkteerrein. Hebben we voldoende onthouden om te weten hoe het moet en is er een goede basis om verder te gaan met de ontwikkeling van het sociaal psychiatrisch domein? Is het een retorische vraag of een vraag die uitnodigt om te exploreren? In velerlei opzicht is een 25 jarig bestaan van onze beroepsvereniging een moment om vanuit het verleden naar de toekomst te kijken. Om te zien hoe we er in het heden voorstaan. Is het vak voldoende geëvolueerd vanuit de samenwerking met het medisch denken? Zodat we zelfstandig in samenwerking ermee verder kunnen optrekken. Of blijven we in de slipstream van het medisch geprotocolleerd denken ons bestaan rechtvaardigen. In GGZ-land is men er niet uit en staan twee partijen tegenover elkaar. De een wil terug naar het medisch probleem oplossend terrein (ggz als specialisme), terwijl de ander generalistisch en in brede samenwerking met maatschappelijke partners wil opereren. GGZ-Nederland maakt vooralsnog geen keuze. De beroepsgroep hoeft ook niet op het antwoord te wachten. Steeds meer psychiatrisch verpleegkundigen gaan vanuit de kliniek de samenleving in en dat kan alleen maar aangemoedigd worden. Bijvoorbeeld in thuiszorgprojecten als exponent van het sociaal psychiatrisch veldwerk of middels ondersteuning binnen netwerken in de openbare geestelijke gezondheidszorg door (sociaal) psychiatrische verpleegkundigen. Zowel de psychiatrisch als de sociaal psychiatrisch verpleegkundige begeven zich op het juiste terrein. Ooit was het nodig de SPV te ontwikkelen om voor- en nazorg thuis te bieden. Nu gebeurt dat meer en meer en is de noodzaak ervan aangetoond. Vanuit dat perspectief kan terecht de vraag gesteld worden of de psychiatrisch verpleegkundige ook niet gewoon een sociaal psychiatrisch verpleegkundige is geworden. Ook het onderwijsveld is in beweging. Nog enkele jaren en dan valt het doek voor de MGZ-GGZ variant zoals deze ooit door de beroepsvereniging in samenwerking met het werkveld en de hogescholen is vormgegeven. Wat er ook gebeurt, het is te hopen dat in de samspraak tussen deze drie partijen de nieuwe opleiding het licht zal zien. We moeten het verleden gebruiken om er in het heden van te profiteren.

Het zal duidelijk zijn dat de beroepsvereniging om deze en andere redenen na 25 jaar nog volop in beweging is. En dat blijkt in dit themanummer van SP. U kunt het al zien aan de lay-out van ons vakblad. Deze keer voor het eerst in een verfrissend nieuwe vormgeving. Waarmee we maar willen zeggen: "we zijn klaar voor de toekomst".

De redactie is in het door Frans van Vugt goed beheerde archief gedoken en in vier hoofdartikelen wordt teruggeblikt op vier verschillende periodes van ons bestaan, om te zien waar we nu staan. **Anouska Cremers** gaat ver in de tijd terug (periode rond 1980). Haar bijdrage is een verfrissende filosofische beschouwing waarin ze met relativering terugkijkt naar het ontstaan van de NVSPV. Het geeft voldoende stof tot nadenken over de identiteit van ons sociaal verpleegkundig handelen.

Ivonne van der Padt is op pad gegaan en heeft een interview gehouden met Prof. Gersons. Wie kent niet zijn visie en boeken die veelvuldig in de sociale psychiatrie gebruikt worden? Het is boeiend om te lezen hoe Gersons terugkijkt en wat we daar nu nog uit kunnen opsteken.

Inmiddels zijn we in de periode rond 1990 aangekomen. **Onno Kastelein** is ook al op pad geweest en heeft onze huidige voorzitter, Jeanne Derks, aan de tand gevoelt. Aan de hand van een historische terugblik, kijkt hij met Jeanne naar de functie en plek van de spv anno 2004, vanuit haar ervaringen lezen we hoe de verpleegkundige beroepsgroep zich ontwikkelt en waar we staan in dit proces. Ze doet een aantal opmerkelijke uitspraken!

Andrea Tuenter pakt de draad op in 1995 en vervolgt het gesprek met Christine Holtkamp. Psychiatrie, management, de tropen en onderwijs hebben haar gedachten ontwikkeld en in een boeiend relaas schetst zij een ontwikkeling waarin geen plaats is voor stilstand. Boeiend om te lezen.

Tot zo ver de hoofdartikelen.

Ivonne van der Padt vraagt in haar reactie op een aantal recent verschenen artikelen de aandacht voor verpleegkundigen in de GGz. Zij ziet het als taak voor verpleegkundigen om de familie en cliënten te betrekken bij het ontwikkelen van goede zorg. We moeten daarbij minder tijd spenderen aan wat er niet toe doet, maar vooral richten op wat er al is ontwikkeld in opleidingsland en daarop voortborduren.

In het kader van haar 25-jarig bestaan organiseert de NVSPV dit jaar 7 bijeenkomsten in samenwerking met de Hogescholen in Nederland. Onder het motto "*Brede aanpak in 2004; sociale psychiatrie en verpleegkunde*" worden er studiemiddagen georganiseerd waarin verschillende aspecten van ons beroep worden belicht. Groningen ging van start en in een verslag van deze bijeenkomst leest u hoe ze zich daar over *Bemoeizorg* hebben gebogen. Het is opvallend dat we nu spreken over bemoeizorg terwijl de spv twintig jaar geleden gewoon bij iemand aanbelde om te kijken of het nog ging met een cliënt die opgenomen was geweest.

Onno Kastelein blikt terug op een symposium waar hij zo enthousiast over is dat hij voor aanvang al meldde dat de dag al geslaagd was. Waarom hij dat vindt, kunt u lezen in een verslag over het symposium waarin de Bipolaire Stoornis centraal stond.

Paul Hemels kijkt op bijzondere wijze terug op 25 jaar spv in de rubriek *Dichterbij*. Zijn column geeft stof tot nadenken.

Dat is wat we, hoe dan ook, moeten blijven doen. Zal mij benieuwen waar we over 25 jaar staan.

Vraag blijft: is er nu echt zo veel veranderd na al die jaren?

Eén ding dat wel is veranderd, is de ondersteuning die de redactie bij het maken van SP iedere keer weer ondervindt. Joke Berendsen en Frans van Vugt zijn in deze onmisbaar geworden middels hun professioneel opgezette bureau voor de NVSPV. Van hieruit kan de NVSPV met vertrouwen de toekomst in. Al was het maar vanwege al het monnikenwerk dat ze hebben verricht door alle publicaties van SP op internet te plaatsen. Een bron van kennis is daarmee voor de toekomst bewaard gebleven. Zodat we ook dan nog van het verleden mogen leren.

Gerard Lohuis, eindredactie